

רע"פ 7687/17 - ראפת זייד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 7687/17

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: ראפת זייד

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי חיפה, מיום 7.09.2017, בעפ"ג 35742-06-17, שניתן על ידי כב' השופטים: ד"ר ר' שפירא - סג"נ; ב' טאובר; ת' נאות פרי

בשם המבקש: עו"ד עדי בן שושן; עו"ד חן שטח

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים: ד"ר ר' שפירא - סג"נ; ב' טאובר; ת' נאות פרי) בעפ"ג 35742-06-17, מיום 7.09.2017. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט מ' גינות), בת"פ 60920-07-14, מיום 25.04.2017.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום מתוקן לבית משפט השלום בחדרה, אשר ייחס לו ביצוע העבירות הבאות: גניבה בידי מורשה, לפי סעיף 393(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (10 עבירות); זיוף בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 418 סיפא לחוק העונשין (9 עבירות); ועבירות מנהלים ועובדים בתאגיד, לפי סעיף 424(1) לחוק העונשין.
3. מעובדות כתב האישום עולה, כי בשנת 2006 עבד המבקש כסוכן של חברת דואר ישראל בע"מ וניהל לבדו את סניף הדואר בפרדיס. במסגרת תפקידו זה, היה המבקש אחראי על שירותי הדואר שניתנו לתושבי פרדיס; על עסקאות דואר ובנק הדואר; על ניהול מלאי ומכירת מוצרי חברת דואר ישראל; וכן, היה אמון על ניהול קופת סניף הדואר. במהלך השנים 2008-2012, גנב המבקש מעשרה לקוחות בנק הדואר סכום של כ-351,906 ₪, באמצעות זיוף חתימותיהם; ומכספת סניף הדואר גנב כ-153,473 ₪, וזאת לצרכיו האישיים.
4. ביום 05.05.2016, הורשע המבקש על פי הודאתו בכתב האישום המתוקן, שגובש במסגרת הסדר טיעון ללא הסכמה לעונש. המבקש הופנה על ידי בית משפט השלום אל שירות המבחן, לשם הכנת תסקיר בעניינו. בתסקיר נאמר, כי לטענת המבקש מאז חשיפת מעשיו והפסקת עבודתו, הוא שרוי בתחושת בושה, אכזבה ועצבות, והוא אף פנה באופן עצמאי לקבלת טיפול פסיכיאטרי. בהתייחס למעשים המיוחסים למבקש במסגרת כתב האישום, נאמר בתסקיר, כי המבקש הסביר כי נטל הלוואות ב"שוק האפור" לצורך הבטחת פרנסת משפחתו, ומשלא הצליח לעמוד בתשלומי ההחזר, חווה איומים על חייו ולכן בחר לשלם את חובותיו באמצעות כספים מחשבונותיהם של לקוחות בסניף הדואר שניהל. עוד נמסר, כי "הנאשם [המבקש] מכיר בהשלכות מעשיו והביע אמפתיה לפגיעה בנפגעי העבירה". להערכת שירות המבחן, לאור העדר קיומו של עבר פלילי, ולצד הפסקת עבודתו של המבקש בסניף הדואר, הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד הינו נמוך. על יסוד האמור, וכן לאור מצבו הבריאותי והמשפחתי של המבקש, המליץ שירות המבחן להשית על המבקש עונש מאסר שירוצה על דרך של עבודות שירות.
5. ביום 25.04.2017, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. בפתח גזר הדין, קבע בית משפט קמא, כי מתחם הענישה ההולם את מעשי המבקש, בגין כל האישומים, ינוע בין שנתיים עד שבע שנות מאסר בפועל. על מנת לקבוע את עונשו של המבקש בתוך מתחם הענישה, עמד בית משפט השלום על העובדה שהמבקש פגע ברכושם של אחרים; בחיי מסחר תקינים; באמון הציבור במערכת הבנקאית; ובאמון הנהלת חברת דואר ישראל במבקש. עוד ציין בית משפט השלום, כי מעשי המרמה והגניבה של המבקש נקטעו רק בעקבות דיווח למשטרה, וכי המבקש פעל ב"תחכום ובשיטתיות, עת בחר בקפידה את קורבנותיו, והשתמש בשוברי משיכה מזויפים, והכל במשך 4 שנים תמימות". בית משפט השלום התייחס לצורך בהרתעת הרבים, וקבע כי "הנאשם [המבקש] הושיט ידו לכספי אחרים, והפגיעה בהם אינה רק כספית, אלא גם פנימית, כנבגדי מערכת בנקאית של רשות הדואר שבה שמו מבטחיהם, ורק ענישה כואבת ומרתיעה תבהיר לנאשם [למבקש] ולדומים, שמעשיהם אינם משתלמים, וכי דינו של גנב בנסיבות אלה הוא כליאה מאחורי סורג ובריח, ועונש זה בלבד". בהמשך, התייחס בית משפט השלום לשיקולים שאינם קשורים לביצוע העבירה. כשיקולים לקולה, עמד בית משפט השלום על עברו הנקי של המבקש; על הודאתו של המבקש במיוחס לו; על מצבו הבריאותי והנפשי המעורער של המבקש; על מצבו הכלכלי הקשה; על כי המבקש פוטר ואיבד את עבודתו; ועל "העונש הנלווה לענישת בית משפט, שהוא פגיעה בתדמית הנאשם [המבקש] בפני אחרים, בני משפחה וחברים". כשיקול לחובת המבקש, ראה בית משפט השלום את העובדה כי המבקש לא החזיר את כל הכספים אותם גנב מלקוחות רשות הדואר, ומרשות הדואר עצמה. לאור האמור, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש "אחת או יותר מהעבירות בהן הורשע בתיק זה, ויורשע בהן בין בתקופת התנאי ובין לאחריו", למשך 3 שנים; פיצוי בסך 10,000 ₪ כלפי חברת דואר ישראל.

6. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי, אשר כוון כלפי חומרת העונש. במסגרת הערעור נטען, כי בית משפט השלום טעה בקביעת מתחם הענישה ההולם; לא נתן משקל מספיק להמלצת שירות המבחן בדבר ביצוע מאסר על דרך של עבודות שירות; התעלם מהנזק הרב אשר ייגרם למבקש עם הרשעתו; לא ייחס משקל ראוי לנסיבות ביצוע העבירה, ולהיות המבקש נתון באיומים מ"השוק האפור"; וכי לא נתן משקל מספיק למצבו הבריאותי הקשה של המבקש ולעברו הפלילי הנקי. ביום 07.09.2017, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש. בית המשפט המחוזי ציין בפסק דינו, כי "העונש שנגזר כשלעצמו אינו חורג מהענישה המקובלת והראויה בעבירות מסוג זה". בהמשך, קבע בית המשפט המחוזי, כי "בית משפט קמא שקל את מכלול הנתונים האישיים של המערער [המבקש] וגזר את עונשו ברף הנמוך של מתחם הענישה שהוא עצמו קבע, מתחם ענישה אשר כשלעצמו אף נוטה לקולא". לאור האמור, לא מצא בית המשפט המחוזי כל עילה להתערב בגזר הדין, ודחה את ערעורו של המבקש.

הבקשה לרשות ערעור

7. בבקשה לרשות ערעור המונחת בפניי, משיג המבקש בשנית על חומרת העונש שהושת עליו. בראש ובראשונה, טוען המבקש לקיומם של שיקולי צדק המצדיקים את התערבותו של בית משפט זה, אף כאשר מדובר בבקשת רשות ערעור הנוגעת לחומרת העונש. זאת, בעקבות הנזק שעלול להיגרם למבקש בשל כליאה מאחורי סורג ובריוח במצבו הבריאותי המתדרדר. עוד נטען, בהקשר זה, כי בית המשפט המחוזי שגה משלא קיבל את המלצת שירות המבחן בעת שגזר את דינו של המבקש, אשר לטענתו אינה משתמעת לשתי פנים. בהמשך לכך, טען המבקש כי שגה בית משפט קמא משלא נתן משקל ראוי למכלול בעיותיו הרפואיות של המבקש, ולכך שריצו עונש מאסר בפועל עשוי לגרום למבקש "נזק בלתי הפיך ואף לסכן את חייו". המבקש הוסיף וטען, כי במקרה זה, נוכח מכלול נסיבות חייו הקשות, ומצבו הבריאותי והמשפחתי, ראוי וצודק בנסיבות העניין לפעול להקלה בעונשו של המבקש. לאור האמור, גורס המבקש כי יש ליתן לו רשות ערעור, לקבל את ערעורו לגופו, ולקבוע כי הוא ירצה את עונש המאסר על דרך של עבודות שירות.

דין והכרעה

1. הלכה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" שמורה למקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או למקרים בהם מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין מהותי או אי צדק שנגרם למבקש (רע"פ 5244/17 תורג'מן נ' מדינת ישראל (12.09.2017); רע"פ 6869/17 פילברג נ' מדינת ישראל (11.09.2017); רע"פ 5995/17 כהן נ' מדינת ישראל (5.09.2017)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות. בענייניו של המבקש, אין מתעורר חשש לעיוות דין או לחוסר צדק שנגרם לו, אלא מדובר בענייניו הפרטי, ותו לא. זאת ועוד, החמרה בעונש על ידי ערכאת הערעור, אינה מהווה, כשלעצמה, עילה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי", ועל המבקש להצביע על סטייה קיצונית החלה בענייניו, ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים (רע"פ 8438/17 כיאל נ' מדינת ישראל (30.10.2017); רע"פ 7764/17 זהארן נ' מדינת ישראל (22.10.2017); ראו-בן-פישמן נ' מדינת ישראל (24.1.2016)). בנסיבות המקרה דנן, ניכר כי העונש שהושת על המבקש אינו סוטה ממדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות דומות. די בטעמים אלו, כדי לדחות את הבקשה.

8. למעלה מן הנדרש, אציין כי לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, הגעתי לידי מסקנה כי דין הבקשה להידחות אף

לגופו של עניין. דומני, כי העונש שהושת על המבקש בבית משפט קמא הינו ראוי ומאוזן, ואין כל בסיס להתערב בו. מקובלים עליי דברי בית משפט המחוזי, לפיהם העונש שנגזר על המבקש מוקם ברף התחתון של מתחם הענישה, אשר אף הוא כשלעצמו נוטה לקולה. דומה, כי בעת קביעת עונשו של המבקש, נסיבותיו האישיות ויתר השיקולים לקולה לא נעלמו מעיני הערכאות הקודמות, וניכר כי ניתן לנסיבות אלו, לרבות למצבו הרפואי הלא פשוט של המבקש, המשקל הראוי. על יסוד האמור, נחה דעתי כי העונש שהושת על המבקש אינו חמור יתר על המידה, ולא מצאתי כי יש בסיס להתערבותו של בית משפט זה ב"גלגול שלישי".

9. הבקשה לרשות ערעור נדחית, אפוא.

ניתנה היום, י"א בחשון התשע"ח (31.10.2017).

שׁוֹפֵט
